

DATOS IDENTIFICATIVOS

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta

Materia	Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta			
Código	P02G110V01402			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Diéguez Ruibal, José Luis			
Profesorado	Diéguez Ruibal, José Luis			
Correo-e	ruibaljl@edu.xunta.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.

C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidad na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D14	Compromiso ético
D16	Adaptación a novas situacións
D21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Previr e tratar estas desordes desde a infancia para favorecer o seu desenvolvemento integral	B1	C5	D1
	B2	C15	D2
	B3	C16	D3
	B4	C17	D6
	B8	C19	D7
	B9	C20	D8
	B10	C21	D9
	B11	C22	D11
		C24	D14
		C32	
		C59	
	C60		
Coñecer os trastornos da conduta e do desenvolvemento mais comúns na infancia que poidan interferir no desenvolvemento normal do neno	B8	C15	D1
		C16	D2
			D3
Saber *identificar diferentes dificultades que pode ter o alumno na aula de educación infantil ou durante o seu desenvolvemento.	B8 B9	C16	D1
		C23	D2
		C24	D3
		C32	D6
Familiarizarse coas actuacións de carácter educativo que poidan ser útiles para resolver as diferentes dificultades que poidan aparecer durante a *educación infantil.	B1 B2 B3 B4 B5 B11	C5	D1
		C13	D2
		C17	D3
		C19	D6
		C20	D7
		C21	D8
			D9
		C23	D11
			D14
		C29	D16
			D21
			C32
	C59		
	C60		
	C61		

Asesorar á familia de como poden potenciar o desenvolvemento integral do neno e colaborar coa escola	B2 B3 B4 B9 B10 B11	C5 C13 C15 C19 C20 C21 C29 C32	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D14 D16 D21
--	------------------------------------	---	--

Contidos

Tema	
Marcos e concepcións teóricas referentes aos trastornos do desenvolvemento e da conduta na idade infantil	<ul style="list-style-type: none"> - Paradigmas fundamentais da psicoloxía infantil. - Desenvolvemento psicolóxico normal e anormal. - Factores que inflúen no *desarrollo . - Clasificacións internacionais. - Conceptos básicos.
Identificación dos trastornos do desenvolvemento na etapa infantil	<ul style="list-style-type: none"> - Trastornos do Espectro Autista (*TEA) - *Discapacidad Intelectual - Outras alteracións do desenvolvemento
Intervención *psicoeducativa nos trastornos do desenvolvemento durante a educación infantil	<ul style="list-style-type: none"> - Elaboración de programas e actividades - Medidas de atención á diversidade recollidas na lexislación vixente - Pautas para as familias e implicacións nas actividades de reforzo
Identificación dos trastornos de conduta e outras alteracións na etapa infantil	<ul style="list-style-type: none"> - Trastorno por déficit de atención con hiperactividade (*TDAH) - *Negativismo *desafiente e condutas *disociales - Acoso escolar - Trastornos do soño - Trastornos da eliminación - Trastornos da alimentación - Disfuncións sexuais - Trastornos *psicomotores - *Trastornos da ansiedade e do pánico - A depresión infantil - As fobias - Condutas suicidas - Trastorno *bipolar - A timidez na infancia - *Trastornos por tensión postraumática - Outros
Prevenición e intervención *psicoeducativa nos trastornos da conduta e noutras alteracións durante a educación infantil	<ul style="list-style-type: none"> - Elaboración de programas personalizados e actividades para os mesmos - Medidas de atención á diversidade recollidas na lexislación vixente - Pautas para as familias e implicacións nas actividades de reforzo - A *coeducación - Servizos externos á institución escolar: tipos, coordinación e implicación nas actividades do centro

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentacións/exposicións	10	0	10
Sesión maxistral	22	0	22
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	5	10
Traballos tutelados	10	39	49
Estudo de casos/análises de situacións	5	20	25
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	15	25
Probas de tipo test	1	0	1
Probas de resposta curta	1	0	1
Traballos e proxectos	1	6	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición
Presentacións/exposicións Estas poden ser tanto do profesor como do alumnado, onde se expoñen os aspectos fundamentais do tema

Sesión maxistral	Estas clases son principalmente as do grupo A, nas que o profesor vai expondo a materia, a través de presentacións, preguntas,...
Resolución de problemas e/ou exercicios	Estes presentásense tanto nas clases de tipo A, *B ou *C, onde o profesor expón un problema e o alumnado buscase alternativas de solución
Traballos tutelados	A cada grupo de alumnos, se lle *dara unha necesidade educativa do alumnado de educación infantil, a partir da mesma buscará actividades para desenvolver na aula que poidan favorecer o seu desenvolvemento integral e pautas para asesora á familia e comprometa a no programa de reforzo.
Estudo de casos/análises de situacións	Presentásenlle diferentes exemplos reais acontecidos con alumnado de educación infantil e como se solucionaron
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exponse unha *situación cun alumno de educación infantil e buscásense diferentes formas de solucionar e favorecer o seu desenvolvemento persoal e social.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Proporcionáveselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, *tutoría ou de forma non presencial (correo electrónico) sobre cuestións de propostas de seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Presentacións/exposicións	Valoración do contido e forma de exposición dun traballo relacionado coa materia.	5	D1 D2 D7 D11 D14 D16
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas mediante preguntas tipo test ou de resposta curta.	40	D1 D2 D7 D16
Probas de resposta curta	Probas para avaliación das competencias adquiridas mediante preguntas breves	40	D1 D2 D7 D16
Traballos e proxectos	Deseño, desenvolvemento, creatividade, dificultade, compromiso, perfección na elaboración dos traballos e na resolución dos casos prácticos	15	D1 D2 D7 D9 D11 D14 D16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan en cada proba ou actividades obxecto de avaliación como mínimo un 50% da cualificación nese apartado. Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo *tutorizado polo responsable docente da materia realizará unha proba de contidos teóricos sobre a mesma que suporá un 90%. Ademais dun traballo teórico-práctico ao que corresponderá o 10% da cualificación final. Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan en cada unha das partes (teórica e práctica) un 50% da cualificación total das mesmas. Nas probas de recuperación (xullo ou calquera outra que se poida facer) as porcentaxes de preguntalas tipo test e curta poden variar, en beneficio desta última.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Buendía, J. (2004). Psicopatología en niños y Adolescentes. Desarrollos Actuales. Madrid: Pirámide.
- Jiménez, M. (1997). Psicopatología infantil. Málaga: Aljibe.

Rodríguez Sacristán, S. (2002). Psicopatología Infantil Básica. Madrid: Pirámide.

Bibliografía Complementaria

Ajuriaguerra. (1976). Manual de Psiquiatría Infantil. Barcelona: Ed.Toray-Masson.

Ayuso Gutiérrez, J. Luis. (1992). Manual de Psiquiatría. Madrid: Ed. Interamericana.

Beck, Aaron. (1998). Terapia cognitiva de los trastornos. Barcelona: Paidós Ibérica,

Belloch e outros . (1999). Psicopatología. Vol. I y II. Ed. McGraw Hill.

Buceta, J. M. e Bruno, A. M. (1996). Tratamiento Psicológico de Hábitos y Enfermedades Mentales. Madrid: Pirámide.

Caballo, Vicente. (1993). Manual de Técnicas de Terapia y Modificación de Conducta. Ed. Siglo XXI.

Caballo, V.E. e Simon, M.A. (2005). Manual de Psicología Clínica infantil y del adolescente. Madrid: Pirámide.

Caso, I. (1997). Manual de Psicoterapias Cognitivas. Barcelona: Paidós.

CIE - 10 (1992). (Diccionario) (Clasificación Internacional de Enfermedades) Trastornos Mentales y del Comportamiento. Madrid: Ed.

Meditor.

DSM-IV. (1993). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, APA.

Giménez-Dasi, M. y Mariscal, S. (2008). Psicología del Desarrollo. Desde el nacimiento a la primera infancia. Madrid: McGraw Hill

González, R.(2003). Psicopatología del niño y del adoescesnte. Mdrid: Pirámide,

Gradillas, V. (1995). Psicopatología Descriptiva. Madrd: Eudema.

Gutierrez, J.R. y Rey F. (2000). Planificación terapéutica de los trastornos psiquiátricos del niño y del adolescente. Madrid: Smitkline-Beecham.

Harvery, F. (1976). Trastornos de la conducta en el niño. México: Ed. Manual Moderno.

Labrador, J. et al. (2004). Manual de Técnicas de Modificación y Terapia de Conducta. Madrid: Pirámide.

Lemos, S. (2000). Psicopatología General. Madrid: Editorial Síntesis.

Luciano, M. C. (1996). Manual de Psicología Clínica Infantil. Infancia y Adolescencia. Valencia: Promolibro.

Marcelli, D. e Ajuriaguerra, J. Manual de Psicopatología del Niño.

Mardomingo, M.J. (2002). Psiquiatría para Padres y Educadores. Madrid. Narcea.

Martínez Roca. Editorial. Serie de temas monográficos de trastornos de conduct

Mayor J. (1986). Manual de Modificación de Conducta. Ed. Alhambra..

Mazet. (1995). Psicopatología del niño y del Adolescente. Barcelona: Médica y Técnica,

Méndez, F.X. e Maciá, D. (2002). Modificación de conducta con niños yadolescentes. Libro de Casos. Madrid: Pirámide.

Midenet. (1994). Manual Práctico de Psicopatología Infantil. Barcelona: Toray-Masson,

Monedero, Carmelo. (1978). Psicopatología General. Madrid: Biblioteca Nueva.

Ortega-Monasterio. (1993). Lecciones de Psicología Médica. Barcelona: PPV.

Pérez Álvarez, M. e outros. (2003). Guía de Tratamientos Psicológicos Eficaces□ Tomo III. Infancia y Adolescencia. Madrid: Pirámide.

Pérez, M. (1995). Nuevas perspectivas en psicología del desarrollo. Madrid: Alianza.

Rodríguez, A. (1997). Rehabilitación Psicosocial de Personas con Trastornos Mentales Crónicos. Madrid: Pirámide.

Thomas Olladik. (1991). Psicopatología Infantil. Barcelona: Martinez Roca.

Trianes, M.V. y Gallardo, J.A. (coord.) (2004). Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares. Madrid: Pirámide.

Vallejo Nagera. (1985). Introducción a la Psiquiatría. Ed. Científico Médica.

Vallejo Pareja, M.A. (1998). Manual de Terapia de Conducta. Vol I y II. Madrid: Dykinson.

Vallejo Ruiloba, J. (1999). Introducción a la Psicopatología y Psiquiatría. Barcelona: Masson - Salvat.

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/P02G110V01205

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/P02G110V01104

Psicología: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/P02G110V01304

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/P02G110V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/P02G110V01305
